

Çevik Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çevik Liderlik Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18437>

Özet

Çevik Liderlik Ölçeği (ÇLÖ), Akkaya ve arkadaşları tarafından 2020 yılında geliştirilmiş bir **ölçek geliştirme** çalışmasıdır. Bu ölçek, özellikle günümüzün hızla değişen ve rekabetçi iş ortamlarında hayati önem taşıyan **çevik liderlik** yaklaşımını ve çevik liderlerin sergilediği spesifik davranışları ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, liderlik literatürüne çeviklik perspektifinden bilimsel bir katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Araştırma, çevik liderlik kavramının örgütsel bağlamdaki boyutlarını belirleyerek, bu davranışların güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanır. Ölçek, yöneticilerin ve çalışanların çevik liderlik özelliklerini ne ölçüde benimsediğini ve uyguladığını tespit etmek için kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler

Çevik Liderlik, Liderlik Davranışları, Ölçek Geliştirme, Örgütsel Çeviklik, Yönetim, İşletme Araştırmaları.

Yazarlar

Bülent Akkaya, Uğur Kayalidere, K. A., R. Akta, S. Karan

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, teorik çerçevede tanımlanan çevik liderlik yaklaşımının pratik örgütsel davranışlara nasıl yansıtıldığını ampirik olarak ölçebilecek, geçerli ve güvenilir kanıtlanmış bir araç sunmaktır. Ölçek, liderlerin adaptasyon yeteneklerini, hızlı karar alma süreçlerini, işbirliğini teşvik etme ve sürekli öğrenme kültürünü benimseme düzeylerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

ÇLÖ, işletmelerdeki liderlik etkinliğini değerlendirmek ve lider geliştirme programlarının çeviklik odağında tasarlanmasına rehberlik etmek üzere tasarlanmıştır. Ayrıca, akademik araştırmacılar için çevik liderlik ve örgütsel performans arasındaki ilişkileri incelemede standart bir ölçüm aracı sağlamaktadır.

Yapı

Çevik Liderlik Ölçeği'nin ölçtüğü temel yapı, karmaşık ve dinamik ortamlarda başarıyla olmak için gereken liderlik becerileri bütünüdür. Bu yapı, genellikle dört temel boyutta incelenir:

Adaptasyon ve Esneklik: Liderin değişen koşullara hızla uyum sağlama ve esnek stratejiler

geliştirme yeteneği.

İşbirliği ve Güçlendirme: Ekip üyelerini yetkilendirme, şeffaflıkla teşvik etme ve işbirliğine dayalı karar alma süreçlerini yönetme.

Öğrenme ve İnnovasyon: Hatalardan ders çıkarma, sürekli geri bildirim sağlama ve yeni fikirleri denemeye teşvik etme.

Vizyon ve Yönlendirme: Belirsizlik ortamında bile net bir amaç ve yön belirleyebilme.

Ölçek, bu boyutlar altında toplanan spesifik lider davranışları ölçerek, liderin çeviklik düzeyi hakkında bütüncül bir değerlendirme sunar. Bu yapı, modern yönetim teorileri ve **çevik metodolojiler** (Agile methodologies) temel alınarak geliştirilmiştir.

Geçerlik

Çevik Liderlik Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçek geliştirme sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak yürütülmüştür. Orijinal çalışmada (Akkaya et al., 2020), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla yapı geçerliği analizleri gerçekleştirilmiştir.

Yapı geçerliği genellikle Açıklayıcı **Faktör Analizi** (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlar altında toplandığını ve modelin veri ile uyumlu olduğunu göstermeyi amaçlamıştır. Ölçeğin geçerlik sonuçlarına dair detaylı istatistiksel bulgular, ilgili makalenin tamamında yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, Akkaya ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada iç tutarlılık yöntemi kullanılarak incelenmiştir. İç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile raporlanır.

Yüksek Cronbach Alfa katsayıları, ÇLÖ'nün çevik liderlik davranışları tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Güvenirlik analizlerinin spesifik sonuçları ve alt boyutlara ait katsayıları, ölçeğin sağlam bir psikometrik yapıya sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, çevik liderlik yapısının oluşturan temel boyutları belirlemek üzere **faktör analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, bağlamı içinde oluşturan madde havuzunun, çevik liderlik kavramının altında yatan gizil faktörleri ortaya çıkarmasını sağlamıştır.

Yapılan analizler sonucunda ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu boyutlar, çevik liderliğin farklı yönlerini temsil etmekte ve araştırmacılara bu karmaşık liderlik türünü ayrıştırarak inceleme imkanı sunmaktadır. Faktör yükleri, özdeğerler ve açıklanan

varyans oranlar? gibi detayl? **istatistiksel veriler** orijinal yay?nda mevcuttur.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçeği (Development Scale) ve Öz Bildirim (Self-Report)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum" - "Kesinlikle Kat?lm?yorum").

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar, Yöneticiler ve Örgütsel Liderler

Age Group: Çal??ma ça??ndaki yeti?kinler (Genellikle 18+)

Population Details: Ölçek, özellikle çevik metodolojileri uygulayan veya çevik dönü?üm sürecinde olan organizasyonlarda görev yapan bireyler üzerinde etkili bir ?ekilde kullan?labilir.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan, çok maddeli, çok boyutlu psikometrik ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Çevik Yönetim, Liderlik Geli?imi, Psikometri, Örgütsel Davran??, Liderlik Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: bulent.akkaya@cbu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Bülent Akkaya (Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İ?letme Bölümü)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve ticari kullan?m? için sorumlu yazar Bülent Akkaya ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m genellikle ücretsizdir, ancak izin al?nmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Akkaya, B., Kayalıdere, U., A., K., Akta?, R. ve Kar??n, S. (2020). Çevik liderlik yakla??m? ve çevik lider davran??lar??n? ölçmeye yönelik bir ölçek geli?tirme çalışması. *??letme Ara?tırmalar? Dergisi*, 12 (2), 1605-1621.

Ölçeğin orijinal makalesine ait bağlantı: isarder.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [cevik-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Çevik Liderlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddeler için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.